

The background features a dynamic splash of ink in vibrant blue and pink colors against a white background. The ink forms swirling, cloud-like shapes that spread across the frame. A white speech bubble with a black outline is positioned on the left side, containing text.

Στηρίζοντας το παιδί που θρηνεί

**Το θάνατο αγαπημένου του
προσώπου**

Αναπτυξιακό – συναισθηματικό επίπεδο?

Μέχρι τα 5 έτη: αντιλαμβάνονται την απουσία αλλά ως Περιστασιακό γεγονός, Αντιστρέψιμο (μπορεί να γυρίσει) & Μη οριστικό (αισθάνεται εκεί που είναι)

- **Δεν μπορούμε να βοηθήσουμε τον παππού να σηκωθεί από τον τάφο?**
- **Σχολική ηλικία :** Ο θάνατος είναι προσωποποιημένος (σκελετός) σταματάει ο οργανισμός να λειτουργεί αλλά συμβαίνει μόνο στους άλλους.
- **Εφηβοι :** ο άνθρωπος είναι θνητός, μεταφυσικές ιδέες.

Συναίσθημα?

- **Αγχος**
- **Ζωντανές εικόνες – θύμησες**
 - **Δυσκολίες στον ύπνο**
 - **Θλίψη & “μου λείπει”**
- **Θυμός & συχνά ξεσπάσματα**
 - **Ενοχή & ντροπή**
 - **Προβλήματα στο σχολείο**
- **Παραπονα για σωματικούς πόνους**

Πώς αντιδρούν?

- ❑ Σοκ και άρνηση
- ❑ Δεν μπορεί να είναι αλήθεια
- ❑ Τρόμος και διαμαρτυρία
- ❑ Απάθεια π.χ. Να πάω βόλτα με τους φίλους μου?
- ❑ Συνεχίζουν τις καθημερινές τους δραστηριότητες

Θρηνοούν τα παιδιά & πώς?

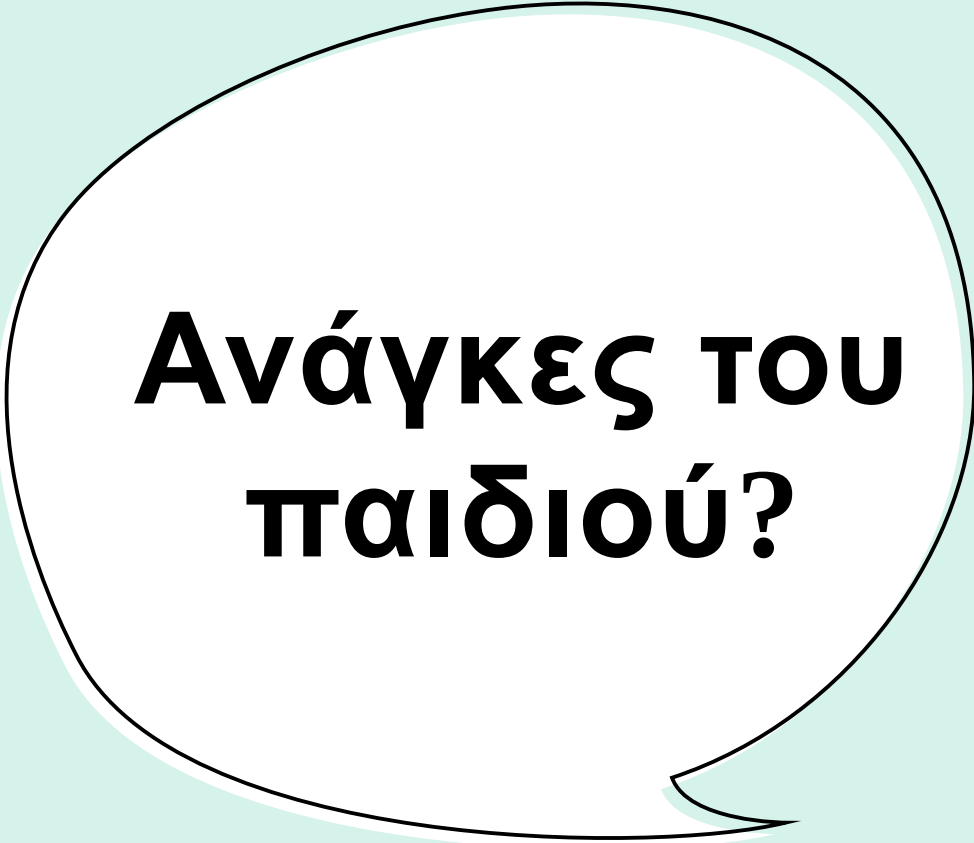
**Ναι – με διαφορετικό & δικό τους
τρόπο**

Κατά διαστήματα & με δόσεις π.χ. Τη μια στιγμή είναι λυπημένα & την αμέσως επόμενη γελούν & παίζουν.

Μακροχρόνια διαδικασία & αναβιώνει σε επόμενα εξελεκτικά στάδια

Με τις ζωγραφιές τους, αλλαγές στο φαγητό, ύπνο, στο σπίτι, στο σχολείο

Δύσκολα ζητούν βοήθεια.

Ανάγκες του παιδιού?

- Να καταλάβει τι ακριβώς έγινε & γιατί
- Να εκφράσει το πως νοιώθει
- Να κρατήσει ζωντανή την ανάμνηση του προσώπου που έχασε
- Να αισθάνεται ότι μπορεί να συνεχίσει τη ζωή του
- Να έχει στήριξη & κατανόηση από το περιβάλλον του.

Σχολικές δυσκολίες

- Δυσκολίες στη προσοχή & συγκέντρωση
- Λιγότερη φυσική ενέργεια
- Αν τους ζητηθεί να διαβάσουν δυνατά στη τάξη μπορεί να ξεχνάσουν απο που να αρχίσουν κ.λ.π.
- Η σχολική τους πρόοδος μπορεί να πάει πίσω έως και 2 χρόνια.
- Κοινωνική απομόνωση

Πως ενημερώνουμε?

- Άμεσα & με σωστές λέξεις π.χ. Πέθανε, θάνατος και όχι διαφορούμενες π.χ. Έφυγε, χάθηκε, τον πήρε ο θεός
- Χωρίς εκδραμάτιση π.χ. Το σώμα του σταμάτησε να λειτουργεί, η καρδιά του δεν χτυπάει πια, δεν σκέπτεται, δεν αισθάνεται, δεν πονάει...
- Τονίζουμε ότι το παιδί δεν έχει ευθύνη σε αυτό
- Πληροφορούμε για το τι θα συμβεί από δω και πέρα (ποιός θα το φροντίσει, ποιός θα το διαβάσει ...
- Οι συνήθειες του θα παραμείνουν ίδιες

**Πως
στηρίζουμε το
παιδί που
θρηνεί?**

- Εγκαιρη, αξιόπιστη και με απλά λόγια ενημέρωση
- Ενθάρρυνση να εκφραστεί
- Συμμετοχή στο πένθος της οικογένειας
- Με σταθερή & συνεχή υποστήριξη
- Εξασφαλίζοντας την σταθερότητα στις συνθήκες της ζωής του.
- Διευκολύνοντας να κρατάει ζωντανή την ανάμνηση του προσώπου που πέθανε.